

SVIZOVE STRANI

[novice]

12.–13. NOVEMBER 2007 * LJUBLJANA

Izobraževalni seminar za zaupnike v osnovnih in glasbenih šolah ter zavodih za izobraževanje odraslih

Zadnji letošnji izobraževalni seminar je bil namenjen sindikalnim zaupnicam in zaupnikom v osnovnih in glasbenih šolah ter zavodih za izobraževanje odraslih. Udeležba je bila 68,2-odstotna (317 navzočih od 465 vabljenih). Zaupniki so lahko prisluhnili generalni direktorici direktorata za vrtnice in osnovno šolstvo na šolskem ministrstvu, ki je spregovorila o zdajšnjem položaju v osnovnem in glasbenem šolstvu ter o spremembah šolske zakonodaje. Sledilo je delo v skupinah in udeleženci so si lahko po svojih željah izbrali tisto, ki jim je po tematiki najbolj ustrezala – od dobrih odnosov in samozavestnega ter učinkovitega nastopanja do predavanja o enakosti.

Navzoči so se odzvali tudi na aktualna dogajanja, povezana z vzgojo in izobraževanjem. V javnost so poslali posebno izjavo glede veta in ponovnega odločanja o noveli ZOFVI ter o pogajanjih za sklenitev aneksa h kolektivni pogodbi za vzgojo in izobraževanje. Izjavo si lahko preberete na Svizovi spletni strani.

12.–14. NOVEMBER 2007 * MALAGA, ŠPANIJA

Mednarodna konferenca o visokem šolstvu in znanosti

Več kot 260 sindikalnih predstavnikov, med njimi tudi predsednik Svizove sindikalne konference visokega šolstva in znanosti dr. Danilo Korže, se je udeležilo tridnevne konference o visokem šolstvu in znanosti. Razpravljali so o raznovrstnih temah, povezanih z visokim šolstvom – o Unescovih priporočilih o statusu visokošolskih učiteljev, zaščiti akademske svobode in prizadevanjih zanjo, o pravicah zaposlenih za določen čas in enakosti spolov, o Bolonjskem procesu in vprašanih komercializacije in privatizacije v visokem šolstvu in raziskovanju.

17. NOVEMBER 2007 * LJUBLJANA

Demonstracije za višje plače

Po tistem, ko je Konfederacija sindikatov javnega sektorja (njen član je tudi Sviz) podprla najavljene delavske demonstracije in napovedala, da se jih bo s simboličnim številom svojih predstavnikov tudi udeležila, so se na tretjo novembrsko soboto zgodile doslej največje demonstracije pri nas. Po oceni organizatorjev je v Ljubljano prišlo približno 70.000 protestnikov. Zahtevali so višje plače zaradi vse višjih življenjskih stroškov, udeležbo delavcev pri dobičku ter zmanjševanje razlik med bogatimi in revnimi.

Na demonstracije je v znak solidarnosti z zaposlenimi v zasebnem sektorju prišlo tudi nekaj deset Svizovih članov, nekateri tudi povsem v prve vrste.

19. NOVEMBER 2007 * LJUBLJANA

2. seja Odbora za dodeljevanje in nadzor nad porabo sredstev za pomoč prizadetim v poplavah

Po prvi seji konec letošnjega oktobra se je Odbor znova sestel in obravnaval deset prošelj za solidarnostno pomoč prizadetim v septembrskih katastrofalnih poplavah. Med obema sejama se je na posebnem računu zbralo še dobrih 11 tisoč evrov, ki so bili razdeljeni prizadetim v vodni ujmi. Zelo so se izkazali tudi posamezni območni odbori, ki so priskočili na pomoč svojim članom. Tako je velenjski območni odbor Sviza razdelil 4.730 evrov, škofjeloški 4.200 evrov, celjski 3.100 in ptujski 1.260 evrov. Kar 22 tisoč evrov pa je za prizadete v poplavah namenil območni odbor Sviza Ljubljane in okolice; 7 tisoč evrov so nazkazali na skupni račun, s katerega so bila sredstva že razdeljena med prosilce, 15 tisoč evrov pa je med svoje člane razdelil samostojno.

Člani Odbora so sklenili, da računa SI56 0222 2025 5564 305 ne bodo zaprli, temveč bodo ves denar, ki se bo morebiti še stekel na račun do konca leta, dodatno razdelili najbolj prizadetim. Kdor bi torej še želel darovati za pomoč Svizovim članom, ki so jih doletele katastrofalne poplave, to lahko še zmeraj stori.

4. DECEMBER 2007 * LJUBLJANA

17. seja Izvršilnega odbora Sviza

Izvršilni odbor je tudi na decembrski seji razpravjal o spreminjanju šolske zakonodaje in sprejel stališče do (nove) novele Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Člani IO Sviza so se strinjali, da se je povezovanje civilnodružbenih organizacij pri vprašanju šolske reforme izkazalo kot koristno in uspešno. Niso se pa strinjali s skoraj takojšnjo vložitvijo nove novele zakona po umiku prejšnje, ki je povzročala največ odpora in nestrinjanja strokovne in zainteresirane javnosti. Način, s katerim je šolsko ministrstvo vložilo v obravnavo novi predlog zakona, znova onemogoča sodelovanje socialnih partnerjev pri usklajevanju. To je pomembno zlasti ob dejstvu, da so ministrove trditve o usklajenosti zakona s socialnimi partnerji netočne. Kljub umiku dveh najspornejših točk iz prejšnjega predloga novele zakona, tudi v tem ostaja še precej odprtih vprašanj in nesprejemljivih določb.

Člani IO Sviza so na seji med drugim še ocenili potek dosedanjih pogajanj za sklenitev aneksov h kolektivnim pogodbam za vzgojo in izobraževanje, kulturo in raziskovalno dejavnost, odločali so o nakupu novih počitniških stanovanj za članstvo ter o dodelitvi dveh Svizovih štipendij in solidarnostnih pomoči glede na prispele prošnje.

[uvodnik]

Na napakah naj bi se kaj naučili

BRANIMIR ŠTRUKELJ,
glavni tajnik Sviza

Sviz je ob podpori še nekaterih civilnodružbenih organizacij proti uveljavitvi novele Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja zbral 75.000 podpisov. Državni svet je na novelo izglasoval odločilni veto. Pričakovali smo, da vlada zakona ob tako jasnem nasprotovanju ne bo vsiljevala. Ne eno ne drugo ni bil razlog, da je vlada iz zakona umaknila ustanavljanje centrov in stoodstotno financiranje programa zasebnih šol. Koalicija je zakon zavrnila, ker je vedela, da bi na morebitnem referendumu doživela hud poraz. Ni prevladalo spoznanje, da so bile javne šole v predlaganih zakonskih spremembah preveč zapostavljene, da je bilo zmanjševanje njihovega pomena napaka, pač pa zgolj pragmatični premislek vlade, da se je ta trenutek treba taktično umakniti.

Minister Milan Zver očitno ni razumel, da sprememb v izobraževanju ni mogoče uveljaviti ob zavračanju in celo žalitvah stroke ter socialnih partnerjev. To ga je privedlo do zelo ostrega konflikta z večinskim delom javnosti. Že dan po padcu zakona je namreč vlada v Državni zbor vložila novo novelo Zofvi in s tem zavrnila vsako možnost usklajevanja vsebine zakona s socialnimi partnerji. Zaradi umika dveh pomembnih določb se nedomišljenost nekaterih drugih ni spremenila (zboljšala) in težko je razumeti, zakaj se minister tako krčevito brani usklajevati s stroko in socialnimi partnerji.

Uveljavitev financiranja »na glavo« dijaka brez ustreznih analiz in ob opozorilih, da so se pri poskusnem financiranju pokazale pomanjkljivosti, je tvegana in lahko ima

slabe posledice za kakovost izobraževanja. To je nevarno zlasti ob zniževanju sredstev za izobraževanje v deležu bruto domačega proizvoda in nedomišljeni metodologiji za spremenjeno financiranje. Zelo pomemben Svet za kakovost in evalvacijo, določen v noveli zakona, ne bo učinkovit in verodostojen, ker je preveč podrejen ministru. Odvzem pristojnosti Strokovenemu svetu za splošno izobraževanje pri poklicni maturi ni sprejemljiv, vpliv starševskih organizacij pa ne bo nič večji, ker jih država ne financira. Pripraviška doba za učitelje začetnike se bo lahko še znižala ...

Uskladitev teh vprašanj in še drugih, ki niso usklajena – samo v Svizu smo pripravili več kot 30 amandmajev na prvo novelo zakona –, bi koristila kakovosti izobraževanja. Zato ponovno odiranje stroke in socialnih partnerjev od usklajevanja pogosto nedomišljenih določb zakona ni posebej razumno, še zlasti ne zdaj, ko so se napečnosti umirile. In zgodba se bo pri prenosu pristojnosti za ustanavljanje in financiranje srednjih šol na pokrajine očitno ponovila, saj je v Državni zbor – brez kakršnega koli usklajevanja – že vložena nova sprememba Zofvi. Da, prav ste prebrali: po nedomišljenih spremembah Zofvi, ki bodo, kljub številnim pripombam in pomislekom Sviza ter mnogih drugih, verjetno sprejete še letos, je v parlamentu že predlog nove spremembe Zofvi. Ta obravnava prenos pristojnosti na pokrajine, ki bodo resno vplivale na položaj zaposlenih na srednjih šolah.

[v središču]

PISA 2006

▶ V torek, 4. decembra letos, so povsod po svetu predstavljali nad vse pričakovane rezultate mednarodne raziskave PISA 2006, v kateri je prvič sodelovala tudi Slovenija, poleg nje pa še 56 drugih držav. Tokratna PISA (Programme for International Student Assessment) oz. Mednarodna primerjava dosežkov učencev se je osredinila na naravoslovno pismenost 15-letnikov, ki je bila opredeljena v dveh razsežnostih: kot znanje naravoslovja in vedenje o njem.

Raziskava PISA je bila doslej izpeljana trikrat, in sicer v letih 2000 in 2003 ter lani. Ob prejšnji predstavitvi izsledkov so bile novice o dosežkih učencev objavljene na prvih straneh večine časopisov in kot osrednje novice televizijskih poročil. Tudi letošnja predstavitev rezultatov je bila in je še zmeraj medijsko zelo odmevna ter bo ne nazadnje imela posledice – mnoge spremembe v šolskih sistemih v posameznih državah. PISA pa ni le raziskava, ki služi razvrščanju posameznih držav in njihovih šolskih sistemov po učinkovitosti, čeprav se večkrat zoži prav na to. Prav tako ta raziskava ni in ne more biti portret celotnega izobraževanja v državi. Pomembna prvina Pise je zlasti ta, da se ne osredinja le na dosežke učencev v standardiziranih testih, temveč išče in izpostavlja zlasti vprašanja kakovosti in enake dostopnosti izobraževanja. V tej zgodbi imamo pomembno vlogo tudi sindikati, saj je naša naloga, da javnost in (zlasti) ustvarjalce šolske politike opozarjamo na nevarnosti pretiranega poenostavljanja rezultatov, nekritičnega usmerjanja celotne pozornosti le udarnim časopisnim naslovom ali napačnim interpretacijam podatkov.

PISA je sicer mednarodno standardizirana raziskava, ki poteka na naključno izbranim in reprezentativnem vzorcu 15-letnikov. Ugotavlja, ali so mladostniki do konca obveznega izobraževanja pridobili dovolj temeljnega znanja in spretnosti za polnopravno sodelovanje v družbi. In

kakšni so rezultati zadnje raziskave? Za nas spodbudni, saj se je Slovenija med 57 sodelujočimi državami uvrstila na 12. mesto, torej nad povprečje, in dosegla 44 točk manj kot prva Finska, 23 manj kot drugouvrščeni Hong Kong ter (le) 15 manj kot tretja Kanada. A znova je treba opozoriti na nevarnost prehitrega posploševanja in rangiranja dosežkov.

Za globlje analize in interpretacije tokratnih rezultatov bodo strokovnjaki nedvomno potrebovali nekaj časa, zato si tokrat oglejmo le nekatere rezultate, pomembne tudi s sindikalnega stališča. PISA 2006 najprej kaže, da so visoki dosežki učencev pomembno pozitivno povezani z deležem raziskovalcev v družbi. To pomeni, da so v državah, kjer je delež raziskovalcev med vsemi zaposlenimi višji, boljši tudi dosežki učencev. Na drugi strani večje število učencev, ki so dosegli podpovprečne rezultate, napoveduje njihove težave pri poznejšem vključevanju v družbo. Podatki kažejo še, da otroci v državah z višjimi prihodki v povprečju dosegajo boljše rezultate (tokrat v naravoslovju). V raziskavi so primerjali tudi vlaganje v izobraževanje na posameznega učenca z njegovimi dosežki in prav tako odkrili pozitivno vzročno-posledično povezanost. PISA 2006 je prikazala tudi jasno razliko med različnimi šolskimi sistemi; v Vzhodni in Srednji Evropi so učenci boljši v teoretičnem znanju (naravoslovja), medtem ko se učenci iz zahodnih držav bolje odrežejo pri praktičnem poznavanju in uporabi naučenega.

Tokratna PISA je poleg kakovosti dosežkov pomemben del raziskave namenila tudi vprašanju enake dostopnosti do izobraževanja. V ta namen je zajela socialno-ekonomsko ozadje učencev in te podatke povezala z učnimi dosežki. Čeprav poročilo ne pokaže neposredne zveze med neugodnim ekonomskim ozadjem in slabimi dosežki, se socialno-ekonomske razmere prek drugih kazalcev vseeno pokažejo kot pomembne pri tem vprašanju. Raziskava kaže še, da enaka dostopnost do izobraževanja za vse ne pomeni slabših dosežkov. Enake možnosti in kakovost dosežkov se torej ne izključujejo. Da bi bili uspešni pri obojem, PISA predlaga iskati sistemske rešitve, ki bi bile namenjene šolam in učencem, ki dosegajo slabše rezultate. Predstavi tudi nekatere možnosti, denimo zgodnjo skrb za neprivilegirane učence ali posebne programe zanje. Tudi sami izobraževalni sistemi bi se morali bolj osredinjati na otroke, ki živijo v neugodnih razmerah, in sicer s posebnimi kurikulumi ali z dodatnim denarjem za njihovo izobraževanje. Predlagano je tudi razširjanje možnosti izobraževanja za vse (zlasti z vidika višanja kakovostnih standardov v izobraževanju, zagotavljanje t. i. celodnevne šole, povečevanje števila ur pouka in izboljševanje tehnik poučevanja ...). Na dosežke učencev vpliva tudi to, kako so izbrani v posamezno šolo in uvrščeni v razrede. Zgodnja diferenciacija, denimo, okrepi vpliv družbeno-ekonomskega ozadja na rezultate otrok in povečuje razlike med tistimi, ki dosegajo dobre rezultate, in tistimi, ki dosegajo slabše.

PISA torej razkriva zanimive podatke o povezanosti dosežkov 15-letnikov pri branju, matematiki in naravoslovju z njihovim družbeno-ekonomskim ozadjem in organizacijo šol oz. šolskega sistema. A obenem ne prikaže celotne slike izobraževanja v posamezni državi. Lahko le pomaša spodbujati razprave o stanju, vlogi in prihodnosti izobraževanja. Kakršni koli poskusi, da bi se rezultate Pise izrabilo za politične namene, bi pomenili zlorabo celotne raziskave in njenih izsledkov.

SANDI MODRIJAN

SVIZOV SVETOVALNI TELEFON
ZA ŽRTVE NASILJA 01 244 09 18

torek od 16. do 18. ure,
četrtek od 16. do 18. ure

SVIZOVE STRANI

[aktivnosti]

O Evropskem ogrodju kvalifikacij

V sklopu projekta Za vzpostavitev evropskega ogrodja kvalifikacij – izmenjava pogledov in izkušenj socialnih partnerjev (*Towards a EQF – Exchanging the Stakeholders' views and experiences*), v katerem kot partner sodeluje tudi Sviz, je v začetku

novembra letos na sedežu sindikata potekal drugi nacionalni sestanek socialnih partnerjev o evropskih in nacionalnih ogrodjih kvalifikacij (EOK in NOK).

Nacionalni sestanki omogočajo partnerjem v državah, vključenim v ta projekt, da ob razpravi izme-

najo mnenja, poglede in izkušnje glede sprejemanja EOK in NOK v svojih državah. Na našem drugem sestanku so se udeleženci seznanili z vsebino sestanka koordinatorjev projekta, ki je bil junija letos v Dublinu, in pregledali poročila z nekaterih drugih nacionalnih

sestankov partnerjev. Namen drugega slovenskega nacionalnega sestanka je bil, da partnerji ocenijo napredek v Sloveniji pri vpeljevanju EOK in njegovo povezavo z NOK ter s pomočjo poročil iz drugih sodelujočih držav, preučijo dobre in slabe izkušnje vpeljevanja NOK in EOK v teh državah. Sestanek je obrodil množico priporočil, ki naj bi pomagala pri uspešni vpeljavi NOK pri nas.

V sklopu projekta je v začetku decembra letos v Berlinu potekalo novo srečanje koordinatorjev projekta, ki so predstavili vsebino in rezultate drugih nacionalnih srečanj v svojih državah. Analizirali so nacionalna stališča do vprašanj, povezanih z vpeljevanjem EOK in NOK, ter pripravili okvirne smernice in priporočila. Sklepna konferenca projekta, na kateri bodo smernice in priporočila dokončno usklajena ter nato kot predlog posredovana Evropski komisiji, bo spomladi prihodnje leto pri nas. Naša visokošolska ministrica je na nedavnem sestanku s Svizovimi predstavniki že načelno soglašala s svojo udeležbo na tej konferenci.

[aktivnosti]

Velenjski Svizci ne uživajo zimskega spanca

Novembra smo bili na Svizovem območnem odboru Velenje zelo dejavni. Na Martinovo soboto smo se udeležili 21. tradicionalnega pohoda po Levstikovi poti od Litije do Čateža. Na startu v Litiji smo z veseljem povedali, kdo smo in odkod prihajamo. Premagali smo mrzlo jutro, blatno pot, dočakali sonce, uživali v razgledu in dogodkih na poti in se pomešali med petnajst tisoč pohodnikov. Po dvaindvajsetih kilometrih pešačenja smo prispeli na cilj v Čatež. Preden smo se ob vrnitvi v Velenje razšli, smo si bili enotni, da se prihodnje leto vrnemo.

24. novembra pa smo se srečali na osnovni šoli Griže na odbojškem turnirju, prvem izmed športnih izzivov, ki smo si jih na našem območju zadali v tem šolskem letu. Sledili bodo še turnirji v namiznem tenisu, tenisu, bowlingu, tekmovanje v smučanju na Golteh in verjetno še kaj, kajti članice in člani so se prebudili, dobre volje in idej je zmeraj več.

Na turnirju se je med seboj pomerilo osem zavodov v mešanih ekipah. Odbojkarji in odbojkarice so zastopali osnovne šole Antona Aškercarja, Mihe Pintarja Toleda, Šoštanj, Braslovče, Griže, Nazarje, Center za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje Velenje in Šolski center Velenje. Navijači so športno spodbujali prav vse ekipe. Ker pa so zmagovalne ekipe lahko le tri, so pokale prejeli vodje ekip Šolskega centra, Centra za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje Velenje in Osnovne šole Šoštanj.

Cestitke si zaslužijo prav vsi: organizatorji, navijači, tekmovalci in, seveda, zmagovalci – ti so sobotno dopoldne preživeli športno in prijetno.

JELKA VELIČKI,
predsednica OO Sviza Velenje

[ugodnosti]

Za smučanje in tek

Podjetje Vik, d. o. o., iz Tržiča kot uvoznik in edini prodajalec posebnih tekaških in smučarskih nogavic Cep pri nas Svizovim članicam in članom omogoča nakup športnih nogavic z 10-odstotnim popustom. Člani lahko popust uveljavljajo s člansko izkaznico, možna pa so tudi večja naročila prek sindikata zavoda.

Več informacij o ponudbi lahko poiščete na spletni strani podjetja, na naslovu www.nogavice-cep.si; tam so tudi kontaktne številke in naslov.

[pogajanja]

Z novim letom še nič novega

Pogajanja o novem plačnem sistemu tečejo že šesto leto in pred dvema tednoma je minister za javno upravo dr. Gregor Virant priznal, da se njegova napoved o uveljavitvi plač s 1. januarjem 2008 ne bo uresničila. Nove optimistične napovedi zagotavljajo, da naj bi se sistem uveljavil prihodnje leto aprila ali najpozneje maja. Čeprav je bila Kolektivna pogodba za javni sektor (KPJS) od večine sindikatov javnega sektorja parafirana že konec letošnjega junija (Sviz je parafotakrat zavrnil) in so se pogajanja po posameznih dejavnostih javnega sektorja začela konec septembra (z enomesečno zamudo, saj vlada ni pravočasno pripravila svojega izhodiščnega pogajalskega predloga za sklenitev aneksov h kolektivnim pogodbam dejavnosti), so v večini pogajalskih skupin še vedno odprta vsa ključna vprašanja uvrščanja zaposlenih v plačne razrede na tistih delovnih mestih, ki v plačno lestvico niso bila uvrščena že s Kolektivno pogodbo za javni sektor kot t. i. orientacijska delovna mesta.

Na pogajanjih za sklenitev Kolektivne pogodbe za vzgojo in izobraževanje smo opravili že osem pogajalskih krogov, vendar do pomembnejšega približevanja vladnega in sindikalnega predloga ni prišlo. Vladni predlog, da se razpon med učiteljem začetnikom z univerzitetno izobrazbo (30. plačni razred) in najvišjim strokovnim nazivom svetnik (35. plačni razred) omeji na pet plačnih razredov, je za Sviz povsem nesprejemljiv. Tako zožena možnost strokovnega napredovanja v celotni delovni karieri postavlja učitelja v manj vreden položaj v primerjavi s primerljivimi poklici, v katerih lahko uspešni napredujejo tudi do 18 plačnih razredov. Razširitev razpona in boljše ovrednotenje stro-

kovnih nazivov je nujno za uspešen konec pogajanj v šolstvu (to pa ni edino, kar je nujno).

V visokem šolstvu je jedro spora vladni predlog, da se delovno mesto visokošolski učitelj, ki se opravlja v treh nazivih (docent, izredni profesor, redni profesor) spremeni v tri ločena delovna mesta, kar je za sindikate nesprejemljivo.

Eden od razlogov, da Sviz pred poletjem ni parafiral KPJS, je bilo preizkušeno ovrednotenje administrativnih, računovodskih in tehničnih delavcev. To je še zmeraj aktualno, saj so vladni predlogi tudi v šolski kolektivni pogodbi še vedno nesprejemljivo nizki.

Na pogajanjih za področje raziskovalne dejavnosti so številni zapleti pri oblikovanju kataloga delovnih mest. Očitno je, da resorno ministristvo nima celostnega pregleda nad delovnimi mesti v tej dejavnosti. Ta so bila v preteklih letih po inštitutih zelo različno poimenovana in ovrednotena z različnimi stopnjami izobrazbe. Raziskovalci zavračajo vladne predloge o uvrstitvi v plačne razrede in se celo ne strinjajo z višinami nekaterih orientacijskih delovnih mest, ki so bila parafirana v KPJS.

V kulturi, kjer se Sviz pogaja skupaj z Glosso, še vedno nismo uskladjili nabora delovnih mest. A to se počasi bliža koncu, razen pri glasbeni in gledališki dejavnosti (filharmonični orkestri, balet). Začetek pogajanj o uvrstitvah nakazuje, da številni poklici niso zadovoljni z uvrstitvami orientacijskih delovnih mest, čeprav bo v kulturi prišlo do povišanj. A slednja so po posameznih delih kulturne dejavnosti zelo različna.

[pravna pisarna] Piše TONE SELIŠKAR

Delo v manj ugodnem delovnem času

Ob sklenitvi pogodbe o zaposlitvi za polni delovni čas znaša normalni delovni čas 8 ur na dan ali 40 ur na teden, pri čemer je delovni čas običajno razporejen v dopoldanskih urah. Dnevno, tedensko, mesečno in letno razporeditev delovnega časa določa vodstvo zavoda z letnim delovnim načrtom in razporeditvijo delovnega časa. Delo v drugačni časovni razporeditvi – dnevni ali tedenski – je delo v manj ugodnem delovnem času.

Delo v manj ugodnem delovnem času je tisto, ki se opravlja popoldne, ponoči, v deljenem delovnem času, izmensko delo, delo na dela proste dneve ter delo prek polnega delovnega časa. Ker je tako delo, torej delo v manj ugodnem delovnem času, za delavca bolj obremenjujoče, so zanj predvideni tudi dodatki, ki jih določa KPVIZ v členih od 85 do 89. Dodatki pa delavcu pripadajo le za ure, opravljene v manj ugodnem delovnem času.

Za delo v popoldanskem času se šteje delo v vrtcu in dijaškem domu med 12. in 22. uro, v drugih vzgojno-izobraževalnih zavodih pa med 13. in 20. uro. Iz tega izhaja, da se za nočno delo v vrtcih in dijaških domovih šteje delo med 22. in 6. uro ter v drugih vzgojno-izobraževalnih zavodih med 20. in 6. uro zjutraj. Za delo v deljenem delovnem času se šteje prekinitve dela za najmanj eno uro. V vzgoji in izobraževanju velja petdnevni delovni teden. Torej delo v soboto pomeni delo na dela prosti dan in zato je delavec upravičen do dodatka. Enako velja za delo v nedeljo ali na državni praznik.

Delavcu, ki opravi najmanj 60 odstotkov celotne mesečne obveznosti ali 80 odstotkov celotne tedenske obveznosti v popol-

nodanskem času, pripada dodatek v višini 8 odstotkov na osnovno plačo. To določilo ne velja za delavce, ki izvajajo podaljšano bivanje ter pedagoško in drugo strokovno delo, ki se konča do 16. ure. Delavcu, ki opravlja izmensko delo izmenoma popoldne in ponoči, pripada 10-odstotni dodatek od osnovne plače. Za deljen delovni čas, če traja prekinitve najmanj 1 uro, pripada delavcu dodatek v višini 15 odstotkov. Če traja prekinitve 2 uri ali več, pa 20-odstotni dodatek. Pri tem je treba dodati, da mora delodajalec za izplačilo tega dodatka pridobiti financerjevo soglasje. Za delo na dela proste dneve in državne praznike pripada delavcu 100-odstotni dodatek, za nočno delo in delo v nadurah pa 50-odstotni. Znova pa poudarjam, da delavcu ti dodatki pripadajo le za tiste ure, ki so opravljene v manj ugodnem delovnem času.

Drugačna razporeditev delovnega časa od običajnega in oblike dela v manj ugodnem delovnem času (to drži predvsem za deljeni delovni čas, izmenski delovni čas, prekinitve delovnega časa ipd.) pa morajo biti opredeljene v pogodbi o zaposlitvi, saj sta delovni čas in njegova razporeditev bistven in obvezen element vsake tovrstne pogodbe. Nadurno in nočno delo lahko odredi nadrejeni za vsak posamezni primer posebej, pri čemer mora upoštevati določene omejitve za odredbo takega dela za posamezne kategorije delavcev. Torej se nadurnega ali nočnega dela brez pisnega soglasja ne sme odrediti starejšim delavcem, nosečnicam in še nekaterim kategorijam zaščitene delavcev.